Tata a vrut televizor sâmbătă seara

de Bogdan Suceavă

Prima oară s-a întâmplat într-o luni. Era înaintea emisiunii omagiale dedicate tovarăşului Nicolae Ceauşescu, în seara de după lucrarea de control la matematică la care am luat patru. S-a stins lumina în mai bine de jumătate din Găieşti, începând de la salonul de coafură şi atelierul de fotografie, pe toată partea dreaptă a străzii principale (care se cheamă *Nicolae Bălcescu*), pe lângă judecătorie şi liceul industrial nr.2, către autobuze şi către satul Gura Foii, până spre valea râului Potop, cel care se umflă şi de care auziţi la televizor că ia casele şi le duce spre izvoare, când la vreme de inundaţii începe curge invers. Asta mi-a explicat tata. Întunericul m-a prins în casă. De-abia mă întorsesem de la un fotbal unu la unu cu Mache. Nu s-a auzit nici un poc, doar s-au stins toate luminile dintr-o dată. Nu se mai vedea nimic. S-a făcut beznă. Tata a zis:

- Unde e lanterna aia ?

- Nu dau de ea, a zis mama căutând orbeşte prin debara.

- Dar lumânările ?

- Nu ţinem în casă, trage a rău.

Către mine, căutându-mă prin întuneric:

- Ai apucat să-ţi faci lecţiile ?

Nu apucasem. A doua zi am scăpat fără alt patru, pentru că tovarăşa învăţătoare a înţeles că s-a stins lumina. De fapt nimeni nu-şi făcuse lecţiile. Tovarăşa nu ne-a ascultat la geografie. Lecţia era despre sistemul energetic naţional. Ştiam despre hidrocentrala Vidraru, pe care o văzusem când am fost cu şcoala (excursia a costat şaptezeci de lei) şi de termocentrala Turceni, al cărei coş e mai înalt decât

turnul televiziunilor din America, după cum scrie undeva prin manual.

După şcoală am jucat fotbal cu Mache si cu Dan şi cu Laurenţiu şi cu Mircea pe terenul din spate, până au venit nişte băieţi de-a şasea şi ne-au dat afară. Atunci Laurenţiu a spus:

- Tata zice că o să se stingă lumina aşa în fiecare seară.

- N-are cum, a zis Mircea, aseară a fost o pană pe reţea.

Mircea şi-a pus căciula pe cap. Avea o căciulă frumoasă, roşu-albastru, pe care scria *C.S.Tîrgovişte*.

- Atunci de ce-a ţinut de la opt până fix la două noaptea ? a întrebat Laurenţiu.

Chiar atunci pe mine a început să mă mănânce urechea. Mă mânca foarte tare.

- Ia te uită ce i-a ieşit, a zis Laurenţiu.

Aşa că n-au mai vorbit de pana de curent, au început să se uite la urechea mea. Se umflase şi se făcuse foarte roşie.

- L-a muşcat ceva.

După aceea am făcut concurs de scuipat pe şanţ, până când Mache a zis:

- Hai să ne cărăm acasă.

Dan stătea către marginea oraşului, la mirişte. Laurenţiu dincolo de gară. Mircea stătea într-un loc care se chema la ţigănie.

Am ajuns acasă şi am început să-mi fac repede lecţiile. Nu mai aveam chef de mers la fotbal. Eram ameţit şi îmi venea să vomit.

- Fir-ar să fie de viaţă, i-a zis mama lui tata. Iar ai fumat în baie şi au prins ceaşafurile miros. Ma ustură mâinile de la atâta spălat rufe. Şi tu fumezi în baie.

- Pune-le şi tu la uscat afară, în curte.

- N-ai idee că lu' Popeasca i-au furat macaturile şi cearşafurile şi feţele de pernă de olandă săptămâna asta ? Nu mai poţi pune afară nimic. De ce n-ai cerut şi tu apartament cu balcon ?

- Bine, atunci fumez afară. Să-ţi arăt întâi ce-am adus.

Şi atunci tata a scos din rucsacul cu care mergea la servici o lampă. Era un obiect argintiu, cu oglindă frumos lustruită, cu fitil albăstrui, cu o sticlă înaltă, ca un gât de girafă.

- E frumoasă, a spus mama. De unde o ai ?

- Mi-a dat-o vărul Tase. La ei nu s-a întrerupt lumina ieri seară. Lor nu le trebuie acum.

- Cum aşa ? s-a încruntat mama.

- Se face numai pe o parte de oraş. Economie şaizeci la sută la consumul casnic. Nu s-a anunţat nimic oficial, dar primăria şi-a luat angajamentul la judeţ. Trei săptămâni pe o parte de oraş, trei pe alta.

Era o toamnă caldă. Când veneam către casă călcam pe frunzele castanilor prin parcul pionierilor, acolo unde se jucase tovarăşa Elena Ceauşescu în copilărie. În parc era un lac pe care cercul de navomodelism venea să exerseze cu vaporul radiocomandat trimis de un club înfrăţit din Republica Democrată Germană. Cu ei coresponda cercul de germană. Anul acela am fost foarte fericit să prind trei minute la cronometru cu vaporaşul. L-am dus până în mijlocul lacului şi l-am trecut de baliză, apoi l-am ghidat înapoi. Am luat nota foarte bine. Îmi plăcea să mă joc în parcul pionierilor.

- Mama, am spus, azi m-a mâncat foarte tare urechea, iar acum mă mănâncă sub piept.

- Taci din gură, hai să vedem cum merge lampa. Ce fel de gaz trebuie ?

- N-am decât o sticlă, a zis tata, dar pot să fac rost mâine de mai mult de la autobază. Vărul Tase e prieten cu paznicul de noapte de la IRTA.

Mama a luat lampa şi, cu grija cu care scoţi ouăle din sacoşă, a pus-o pe masă. A turnat gazul, a pus capacul, trecând filtrul prin ochi. A scăpărat chibritul. Lumina s-a aprins imediat. Era ca o lanternă mai slabă.

- Totul e să aibă oglinda curată, a zis tata. Când îl trece pe vărul Tase pe economie şi ne bagă nouă lumină, trebuie să le-o duc înapoi.

- Să nu te mai joci cu mingea prin casă, a zis mama.

M-am dus la baie şi m-am uitat în oglindă. Pe piept îmi apăruseră multe umflături roşii. Am scos din buzunar o monedă de un leu şi le-am acoperit pe rând. Era bine când simţeai rece. Apoi am dat cu apă. A trecut mai mult când am dat cu spirt. Adică trecea şi după aceea începea din nou.

- Ce faci acolo ? a întrebat tata.

- Uite ce mi-a ieşit.

- Ptiu, ce urâte sunt. Te mănâncă ?

- Da.

- Spune-i lu' mă-ta.

M-am dus şi i-am arătat mamei.

- E un fel de urticarie. Să te vadă tanti Neli.

Tanti Neli e asistentă medicală la spital. Ea mi-a zis să mai dau cu spirt când apar.

Pe vremea aceea Dobrin juca la C.S.Târgovişte. Nu că ar fi grozav de important pentru povestea pe care v-o spun, dar pentru mine e important. Au venit să joace odată şi la noi, la Găieşti, cu Chimia,

echipa noastră, cu Leatu în poartă, şi cu Falcao, Merce şi Păstaie. I-au bătut cu cinci la zero, am fost la meci. Am fost fericit că i-am văzut de aproape. La sfârşit galeria Chimiei a cântat pentru ei, *ori, ora, ceseu' intră-n A.* Am cântat şi eu cu ei. Apoi m-am dus acasă.

În seara aceea s-a stins iar lumina. La ora opt ne-am pus în pat şi am încercat să adormim. M-aş fi jucat cu lampa puţin, dar mama stătea tot timpul cu ochii pe mine. Dormeam pe patul pliant, că fotoliul pat se rupsese şi tata nu găsea stinghie de doi'şpe.

Tata se foia în pat. Atunci s-a ridicat în capul oaselor şi a zis:

- Unde văd eu filmul de sâmbătă ?

Era un film despre doi fraţi buni, Rudy şi Tom, şi despre un om rău, pe nume Falconetti, care vroia să-i omoare. Tata se uita mereu la film.

- Du-te la vărul Tase.

- Şi cum mă întorc după film ? Îmi trebuie neapărat lanterna.

- Nu ştiu unde e.

- Nu mă pot întoarce pe întuneric. La vărul Tase pe câmp ies nişte sârme din pământ, parcă sunt puse capcană. Şi sunt mulţi câini. Îmi trebuie lanterna aia de bicicletă.

- Nu mai ştiu unde am pus-o.

Atunci le-am zis:

- Tata.

- Ce e ?

- Nu mai căutaţi lanterna.

S-a făcut o clipă de linişte.

- Mi-a căzut din mână când am făcut experienţe cu ea. S-a spart. Am pus-o la gunoi.

- Futu-i mama mă-sii, a spus tata, calm.

Aşa vorbea înainte să-mi trosnească una. Stătea în capul oaselor în pat. Nu m-a luat la bătaie.

- E foarte greu să găseşti baterii şi lanternă, a zis tata, mult mai greu decât să faci rost de lampă cu gaz.

- Ne trebuie de toate, a zis mama. Ne trebuie şi o lampă a noastră.

- Da, ştiu, a spus tata, ne trebuie şi televizor mare, şi maşină de spălat, şi telefon. Ştiu. Am cereri pentru toate.

Se foia în pat.

- Mă duc să fac o ţigară, a zis tata.

- Nu mai fuma în baie.

- Nu, nu, a zis el.

A ieşit în pijamale pe scări, în întuneric. A stat acolo şi a fumat toată noaptea. Eu nu mai ştiu, am adormit.

A doua zi tata s-a întors de la servici cu două lanterne. Una chinezească, verde, şi una românească, de bicicletă, ca cea cu care mă jucasem eu înainte să se oprească lumina.

- Dacă te mai joci cu ele iau şoriciul de pe tine, mi-a spus tata de cum a intrat pe uşă.

Sâmbătă seara s-a dus dincolo de blocurile de la *Arctic*, şi a văzut filmul la vărul Tase. Ne-a spus, când s-a întors:

- Am trosnit un câine peste bot cu umbrela. Era un câine mic, chior, cred că-şi pierduse un ochi într-una din sârmele alea care ies din pământ.

Tata avea dreptate. Apăruseră mulţi câini chiori în Găieşti în ultima vreme. Mai ales de când se stingea lumina şi de când se terminaseră blocurile de la *Arctic* şi şantierul uitase tot felul de fiare prin tot locul.

A doua zi, duminică, tata s-a urcat pe bicicletă şi s-a dus la Gura Foii, de unde s-a întors către seară cu o cutie de fier, cu sticlă pe o parte. Semăna cu un televizor, doar că era goală înăuntru.

– Ce e porcăria asta ? a întrebat mama.

– O chestie, a zis tata.

Şi-a făcut cruce şi a zis:

– Iartă-ma, Doamne, că ciocănesc în sfânta zi de duminică.

Apoi a pus-o pe masa de la bucatărie şi a început să umble la ea. Multă vreme nu m-a băgat în seamă. După aceea a spus:

– Cară-te de aici.

Trăsese trei fire din cutie, fiecare de altă culoare, şi făcuse cu dăltiţa vreo zece găuri pe partea de sus. Prin gaura care ieşea din sticlă, în mijlocul ecranului, trecuse un tub de cauciuc. După aceea nu mai ştiu, că m-a dat afară.

Luni seara n-a mai zis nimic când a venit acasă. S-a dus direct la debara, şi-a luat cutia, şi a început iar să meşterească la ea. A pus înăuntru un fel de roată dinţată de bicicletă, care avea în loc de dinţi palete deschise lateral. Roata era legată în exterior de un fir de alimentare către o baterie *Elba* de 4,5 V, ultima pe care o mai aveam în casă.

- Ce vrei să faci cu asta ? a întrebat mama.

- Să-ţi rezolv toate problemele, a spus tata. Absolut toate.

Mi s-a părut un răspuns ciudat, dar n-am zis nimic. Nu ştiam ce avea să urmeze.

De fapt eu l-am văzut prima oară. A înfipt zece ţigări *Mărăşeşti* fără filtru în găurile din susul cutiei, le-a aprins, şi a început să fumeze, trăgând în piept toate cele zece ţigări odată. Atunci s-a făcut galben şi a căzut pe jos, cu ochii daţi peste cap şi pumnii chirciţi.

Tanti Neli, care e divorţată şi are carnet de conducere, a scos *Dacia 1100* din garaj şi l-a dus la sala de urgenţă. L-au dus pe braţe ea şi

mama până la maşină, după ce i-au tras palme şi i-au dat cu spirt. Eu le-am ţinut de uşi.

Drumul nu a fost lung. Când eşti în maşină, în Găieşti ţi se pare totul aproape.

La urgenţă tata şi-a revenit de-a binelea când aşteptam la coadă. Tanti Neli a vorbit cu doctorul să-l vadă pe tata peste rând. Doctorul a zis de la prima vedere:

- A, e clar, intoxicaţie cu nicotină ? Fumezi mult ?

- Două pachete pe zi, a zis tata, săltând din umeri.

- Mda, a zis doctorul. Şi acum trei luni cât fumai ?

- Cred că nu mai mult de unul.

- Unde lucrezi ?

Tata, trăgându-şi sufletul, a răspuns:

- La secţia electrică de la *Chimica*.

- Mda, a zis doctorul. Nu e grav, o să trebuiască să bei lapte mult şi să o laşi mai moale cu fumatul.

- Domnule doctor, a zis atunci mama, i-a luat Dumnezeu minţile, acum şi-a făcut narghilea.

Dar doctorul nu se mai uita la ei. Începuse să mă măsoare lung la mine.

- De când are băiatul acest simptom ?

S-a rotit prin încăpere şi a venit până în dreptul meu.

M-am uitat în oglindă şi petele acelea apăruseră iar. Pe faţă, pe gât, peste tot. Mă mânca peste tot.

Doctorul m-a pipăit pe obraz. Avea degetele calde şi m-a mâncat şi mai tare.

- Cred că e o alergie pe fond nervos, a spus doctorul. Când e stresat face această reacţie.

Mi-a tras de marginile ochilor.

- Da, a spus doctorul.

- Puah, spuse tata, o fi vreun delicat.

- Îi prescriu o reţetă împotriva mâncărimii. Nu ştiu când o să scape de asta. E o chestie. Poate să rămână cu ea toată viaţa.

A avut dreptate, în săptămâna aceea m-a mâncat tot timpul. Atunci, la plecare, doctorul i-a tras o palmă peste fund lui tanti Neli, care a râs. Apoi ne-a adus pe toţi trei acasă. Tata a băut un pahar de lapte şi s-a culcat.

A doua zi mama s-a dus la farmacie şi mi-a adus reţeta. Tare bună a fost, era mai bună ca spirtul, îţi lua mâncărimea de tot.

Miercuri după-masa tata a venit de la centrala electrică şi s-a dus direct la debara. Nu şi-a mai găsit cutia.

- Unde mi-e amplificatorul cu fum ? a întrebat tata.

- Nu te mai las să fumezi zece ţigări deodată, nesătulule, a spus mama.

- Unde l-ai pus ? s-a dus tata către ea cu ochii ieşiţi din orbite.

- Nu te mai las.

- Te omor.

- Ba tu te omori singur. N-ai văzut ce-a zis doctorul ?

- Nu e o narghilea.

- Dar ce e ?

- Nu îţi spun, a zis tata, unde l-ai pus ?

- L-am dus în boxă.

Tata a ieşit imediat în curte şi în cinci minute şi-a adus cutia în bucătărie, ne-a dat afară şi a încuiat uşa cu cheia. S-au auzit bocăneli de daltă şi ciocan până către miezul nopţii. M-am trezit şi mă mânca piciorul drept, deasupra genunchiului. Am dat cu vată înmuiată în soluţie, m-a lăsat mâncărimea şi m-am culcat la loc.

Aşa a făcut tata toată săptămâna. A bocănit serile în bucătărie, cu uşa încuiată.

Sâmbătă seara mama l-a întrebat:

- Nu te mai duci la vărul Tase să-l vezi pe Falconetti ?

- Nu mai e nevoie, a zis tata şi îi râdeau ochii. O să vezi de ce.

- A, nu, asta nu, să nu aduci narghileaua în dormitor, a zis mama.

- Dă-te la o parte, a zis tata.

- Nu fumezi aici.

- Fumul iese prin captator şi se duce pe acest furtun afară. Furtunul are trei metri, ca să nu bată în balcon la tanti Neli. Du-te şi îndreaptă-l spre balconul lu' Popeasca.

Mama aşa a făcut.

Tata s-a aşezat ca un paşă pe perna de pe covor, a băgat ştecherul televizorului sport în lăcaşul de priză al narghilelei pe care abia atunci l-am observat, şi a apăsat pe un buton. Roata dinţată din narghilea a inceput să se rotească. Un zgomot ca un zumzet venea dinăuntru. ţigările se sugeau toate zece deodată.

Tata fuma cum ai cânta dintr-un cimpoi. După câteva clipe s-a aprins un beculeţ mic, roşu. Tata mi-a zis, gâfâind:

- Deschide televizorul.

I-am dat drumul. A început să se vadă. De fapt imaginea era mai mică decât trebuia, dar se vedea foarte bine. Filmul lui tata abia începuse. Ne-am uitat la film câteva clipe, răstimp în care tata a tot fumat din aparatul pe care-l făcuse şi care acum ţinea loc de priză.

- Nu-ţi face rău ? a zis mama.

- Nu, că i-am tras un filtru chimic care reduce nicotina la nivelul unui *beteu* de calitate. Mai mult de atât nu pot nici americanii.

Dupa o clipă tata arătă cu degetul către televizor. Zise:

- Al dracu' Falconetti ăsta.

M-am uitat către bezna de afară. În toată partea asta de oraş numai la noi strălucea lumina albăstruie a televizorului.

Scottsdale, Arizona, Iulie 2001